

ادبیات عمومی و سیاسی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته در

جلد : ۵

شماره : ۳ ۲۵ صفر ۱۳۳۷ جمعه ايرتنی ۳۰ تدرین قانی ۱۹۱۸ نومرو — ۹۶

دون ، بوکون ، یارین

حرب عمومیدن اول ، زواللی وطنزک سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و باخصوص اخلاقی وضعیتنی تدقیق ایده جک اولور سهق ، بوکونکی حال اسف انکزیننه قارشودلخون اولماق هیچ بر حقیقی عثمانلی ایچون قابل دکلدر .

دوت سنه مدته سرابلر آرقه سنده قوشدق ؛ آلداندق و آلداتدق ؛ تاریخ استقبال ، کچوردیکمز وهنوز ارباب درایت نظر نده عواقبی پک ده تنور ایتمه مش اولان بو عظیم باذره بی قید ایدرکن ، عثمانلی ملتک کوستردیکی آثار شہامت و بسالتی بر لسان تقدیر ایله یاد و ناحق یرہ ، مرحمتنرجه هدر ایدیلن قوائی مادیہ و معنویہ سنه قارشو اظهار تلفف ایلیه جکدر . اومت ! بز بو طاقت الیمیه لایق دکلدک ؛ چونکه دولت عثمانیه مک موقع جغرافی و سیاسی ، دره دنوطلردن دهابیوک ، اردولردن دها قوی برضمان ایدی ؛ حسن تدبیر ، محیط وزمانی فخص ، بزی او یله بیوک مظهر یتلرله بکام ایدردی که ایکی عصر دن بری عثمانلی موجودیتی

مله سوزی قاپانلری بک مختلف طرزده آچامق اوزره مخصوص یابدیریلان یوزلجه قوطرلی هیچ یانلادن آچوب قاپارکن ، انسان یاورولرینک بوعجیب آرقداشلیقنه شاشقین شاشقین باقشلیقنی کورنلر بک شایان تماشا بوله یور .

دها بریچق یاشنده بودرجه اثر ترقی کومستن مادموازل سوزی اونیش اون آلتی یاشنه کلدییی زمان ایم ییلور قدر شاشقار قازانه جقدر .

عبد الفیاضه نوفی

[کوستاولوبون ک آثارندن]

فرانسه اختلالی و روحیات انقلابات

[قونوانسیون مجلسنک روحیاتی]

[قونوانسیون مجلسنک حرکات و اجرا آلتی تدقیق ایدنلر برچوق وثائق روحیه به دسترس اولیورلر ، فضلہ اوله رقی بردورده یاشایالرک ، اوزمانده ظهور ایدن حادثاتی بحق محاکمه دن وزجال فعالیتک حرکاتی نی طرفاه تنبع و تفحصدن حاجز قائمقلری حقیقتی ده تظاهر ایدر .

فرانسه اختلالنک ظهورندن بری برمهردن فضلہ زمان کچدیکی حالده ، بودور حقنده لایق وجهله قطعی محاکمات یوردولمک آتیجی شمدی ممکن اوله ییلور . بوحالته هولناکی ، اوراق غزنلرنده محفوظ وثائق تدقیق ایله تماماً آکلامق ده عذیم لامکاندر . چونکه اوثاقک قسم اعظمی برطاق خیالی اساسله استناد ایتکده در . زمانمزه یواش یواش بوخرافات اهمیتدن دوشمکده در . اخلاقیزک «قونوانسیون دیولری» عنوانیه ترمیم ایتکلی اشخاص حقنده فکرلر ، اوزمانکی قوتی چوقدن ضایع ایتکده باشلامشدر . واقعا بتون اوروپایه قارشو خروج ایتدی . [قونوانسیون] رجالی حقنده بک بیوک فکرلر اویانمسنه سبب اولمش واونلرک بزدن دها یوکسک برمایه وسویدیه مالک اولدنلری قناعتی ویرمشدر . اوزمانکی وقوعات مجتمهاً محاکمه ایدلنجه [قونوانسیون] رجالنه ویریلن «دیو» عنواننک یری واریدی ، اجرا آتک کافه سی برطاق قوری احوالک نتیجه طبعیه سی اوله رقی تاقی ایدلکی جهته [قونوانسیون] ک فعالیت ایله جمهوریت طرفنداری اولان اردولرک حرکاتی تفریق اولمیردی .

اصول تنقیدك تأثیرانی آتند ، منبع و ماهیتلری بشقه بشقه اولان بویایی جزء تمامیه تفریق ایدلمشدر . جمهوریت ارددرلری شان و شهرتلی محافظه ایتلمشده بیراملدركه داخلی مجادلات ایله صوكت درجه مشغول اولان [قونوانسیون] مجلسی ارکاندن بک آری بوردورلر ایچون اوغراشمش و موفقیتلرینه خدمت ایدمیشلدر : بوردورلرک صائی حریت و مساوات فکرزلی اولمشدر . امرالک مهارت و حسن اداره لرینه اکلیل موفیقی مدینه اولان اختلال ارددرلری شوق و هیجان کی مؤثر عاملر نمحتند حرکت ایدمركه حدوده قدر کلملر و اوروپا به غلبه چالمشدر . [قونوانسیون] مجلسی اعضایی ایسه بمظهریتلره قارشو قاداتا بیکانه قالمش ، مشوقلرینک تأثیراتیه کلیشی کوزل قوانین وضع و برچوق آدملری قربان ایتمکه فرانسه بیک حیات و بردکارخی ادعا ایتمکه ایدیلر . حالبوکه ، تأثیرات فسون کاریسی بر قاج بطن دوام ایدن و آمیجی زمانمزه یواش یواش زائل اولق یوانی طوفان [قونوانسیون] ک شان و شهرتی تهرمان ارددرلرک اثر بسالت و شجاعتی اثری ایدی . [قونوانسیون] « دیو » لرینک روحیانی تدقیق ایدلمشه ، بونلرک حقیقت حالده هیچده بوکسک بدرجه فطانت مالک اولمقلری نظامر ایدیور . بونلرک اک بیوک مدافعلرندن اولان مورخ [تولار] بیه بوحقیقتی اثرنده اعتراف ، و ، [میرابو] نک صاحب دها اولدیفنی قبول ایتمکه برار [روبه سی ژ] ، [دانتون] و [ورینیو] کیلرینک زمانمز خطیلرندن دها بوکسک اولمقلری علاوه ایلکده در . مادام [رولان] دخی خاطرانشده اوزمان فرانسهده قحط رجال اولدیفنی سویایور .

[قونوانسیون] تهرمانلرینی کرک فرد اعتباریه و کرک مجتمعا محاکمه ایدمک اولورسهق بونلرک ذکا و درایت نقطه نظرندن بیوک برشی اولمقلری کون کی آشکار اولور . بونلر قدر حیانت کوسترن هیچ برهیئت تصور ایدیلرمن . قراله قارشو بروضه متحکمانه طاقینان و بتون جسارتی نطقلرده کوسترن بوکتنله ، قلوبلرک اوامرینه منقاد برآلت ایدی . حکومت عوامک نه درجه قدر سقوط ایدمیهلرک [قونوانسیون] بک عبرت آموز بره نالدر .

[قونوانسیون] . برماعیت مختصره بخش ایدن عوامک اک مهمی ، اختلال عقیده سنک شییق کیفیتلدر . طبیعت ، حقوق بشر ، حریت ، مساوات ، مفاوله اجتماعیه ، ظلمه قارشو بغض دستورلری بو عقیده ک طرفدارانی ایچون علیهنده اعتراض جائز اولیان برر مهم مستکا تشکیل ایتلمکده درلر .

[ره فورم] بمحتنده ایضاح ایتدیکن وجهله ، اعتقادات عمیق اربانک خاصه ممتازه سی دائما رفضه قارشو بغض و عداوت اولدیفندن [ژافوبن] مسلکی طرفداراننده تسامحک ففدانی بک قولای آکلاشیلیر . [ره فورم] ک نارنجندن اکلاورزک یکدیگرندن بک نفلی اولیان معتقدات اصحابی آرمسند مجادله بک شدید اولور . اونک ایچون ، [قونوانسیون] رجالی آرمسند (ژافوبن) لرک جمهوریت طرفدارلری علیهنده بوقدر شدت مجوز ایتدکارینه تعجب ایتملیدر .

بویکی مسلک مدافعلرینک ایاتلرده پروپاگاندا لری غایت شدتلی اولمش و بو عقیده بخالفت ایدنلره قارشو قطعاً مجوز تسامع ایدلمه مشدر . (روبه سی ژ) : « جمهوریت وجود و برن حامل ، اوکاخالف هرشیی عوامک کیفیتلدر » دیور .

عقیده جدیدہ تک محصولی اولان (ژاقوین) مسلکی یک صادرہ در : بوسلک ، مخالفہ قارشو
 هیچ بر صورتہ مسامحہ کار اولیان مساوات پرور بر (سوسیالیزم) دن عبارتدر .
 اوزمان فرانسیسی ادارہ ایتمش اولان نظریاتچیلرک احتیاجات اقتصادی و طبیعت بشرہ موافقی علمی
 فکرلری یوفدی . بونلر ایچون نطقلر و کیرتین کافی ایدی .

(ژاقوین) لک نظریاتی براعتساف قلمی بہ قرار قیادی ، بوسلک طرفدارانہ کورہ ، موقع
 اجتماعی و ترویجہ مساوی بر حالہ مظهر اولان برابا حاکم مطلق اولان دولہ اقیاد و اطاعت ایتمک
 مجبوریتندہ ایدیلر .

بونلرک حکم و قوتی ، ہر حالہ حکمدارلرینککنہ قاننی ایدی . کندی عقیدہلرینہ ربط قلب
 ایتملرد کہ ترتیب اولنان یکی تقویمہ اعزرتک اسملرینی حذف ایتمک قدر وارمشلردر .

(ژاقوین) لرایلہ اتباعی ، هیچ بریردہ اکثریتی حائز اولدقلرین حالہ ، بتون فرانسیسی
 تحت نفوذ و حاکمینلرینہ آلدقندن صوکرہ بلاروانہب و عارتہ ، تخریب و تہمیرہ قویلدیلر . بونلرک
 عدیدی صحت وجہ اوزرہ تعیین ایتمک پت قولای دکادر . (تون) اوزمان پارسیدہ آنجق بش بیک
 و بتون فرانسیسہ اوچیوز بیک (ژاقوین) بولندیقنی تخمین ایتمکدہ در . بونلر ، اقلیتدہ بواندقلری
 حالہ بتون فرانسیسیہ برچوق اسباب طولایسیلہ تحکم ایدیلر . اولان (ژاقوین) قوۂ فعالیتی دائماً
 حال اشاعہ بولندیران درین بر عقیدہ بہ صاحب ایدیلر . دیگر طرفدن ، بونلر اساساً حکومتہ
 وضع ید ایتمش اولدقنلردن عصرلردن بری صاحب حکم ہرقوۂ اقیاد ایتمک آلیشمش اولان فرانسیسی
 اہالیسی ، براعتیاد اثری اولہرق بونلرک دام تحکمنہ دوشمشیدی . (ژاقوین) لک موقع تحکمدہ
 قائلرینہ سبب اولان اکہمہم عامللردن بری دہ ، (ژاقوین) لک سقوطی حالندہ ادارۂ سابقہ تک
 حودت ایتمی فورقوسی اولمشدر .

(ژاقوین) لک موقعی تحکم ایدن ایلمک سببی یوقارودہ خلاصہ ایتمک . بونلک اہمیتی یک بیوکدرہ
 معلومدرکہ عقیدہ سی قوتلری اولانلر ، دائماً ضعیف معتقدات اصحابنہ غلبہ ایدرلر . چونکہ قوتلی
 عقیدہلر ، عزم و ارادتک شدتہ انکشافی مستلزمدر . (ژاقوین) لرا قایت ایما ایدملری ، ظلم
 واعتمسانلرینک تأثیرات الیمہنہ قارشو انخد ایدن معتقدات ضعیفہ اربابینک اثر عزم و ارادتلریندر .

(فونوانسیونلک) لک اوصاف مجیزہ روحیہ سی . — بتون ہیأت و مجالسک مشترک اوصافندن
 بشقہ ، بوکتاہلر محیط و احوالک تأثیراتیلہ برطاقم اوصاف خصوصیہ اکتساب ایدرلر .

(فونوانسیون) اکثریتی مجلس مؤسسان و مبعوثانہ اشتراک ایتمش اولان یدیوز الی اعضادن
 عبارتدی . مسالک مختلفہ بہ منسوب اولاق حصیلہ بو مجلسدہ مجانست زوجیہ مققود ایدی . حالہو کہ
 سببیہ ضی مخالف ایدن بر مجلس یک قولایقلہ اقسامہ اوغرارہ اوج حزبہ آیریلان بو ہیئت ، محدود الفکر
 فقط عزملرندہ شدید آدملر طرفندن اداره ایدلمشدر .

جنسور و معتسف برانلیت، دائماً محترز برا اکثریتہ تحکم ایدرہ اوٹک ایچوندرکہ مجالس اختلالیہ تک
 کافہ مسندہ ترمیلرہ ، طاشقینقلرہ میدان ویریلور .

(قوانینون) اعضاسک اکثریتی برخوف ایچنده زمام داره فی برافلیته براقشلردر . بناء علیه دیه بیایرزه بوهیتک صفت ممتازسی مدهش فورفودر . ذاتاً برقدر آدمک اعدام ایدلسی کیفیتیه برخوف تأثیراتک نتیجه سیدر . برخوف هئ حکامه بیله سرایت ایتشدی . حکمه (دانتو) ک ، (قامیل دموله) ک زوجه سنک ودها برچوغنک برائنه قرار ویرمک آرزوسنده ایدیسده بوکا جسات ایدمه مشدی . فقط مجلسک اک زیاده فورفودن طاجز بروضیته کیرمی ، (روبه سی تر) ک زمان تحکمه مصادفدر . بوسر کرده نیک بر نظری ، رفقای مسالکنی تیره نیکه کافی ایدی فقط بوقورفوه ، متقابل ایدی . (روبه سی تر) ده مجلس اعضاسندن صوک درجه توحش ایدیوردی . ارزمان نلمه آلمان خاارات ، بودورده نه مدهش جنایات ارتکاب ایدلیکنی ایضاح ایتکدهدر .

(قوانینون) ک تاریخی مشوقلرک نه بیوک روللر اوینادقلربنه وبونلرک مجلسه قارشو نه بیوک دهشت الیا ایتدکارینه برمالدر .

(قوانینون) ک صورت اداره سی

(قوانینون) ، مدت دوامیجه (قومون) و قلوبلر صنادیدی طرفندن اداره اولمشدر . بونلرک نفوذ و تحکمی صوک درجهده ایدی . بتون فرانسه طاقا قید اسارتیه دوشمشدی . پانخنده کی قلوب معرفتیه اداره اولنان ایات قلوبلری ، حکامک احوال وحرکاتی تعقیب ، شهملی اشخاصی اخبار و اوامر موروده فی انفاذ وظیفه سیله مکلف ایدیلر .

(قومون) ویا قلوبلر طرفندن اتخاذ اولنان مرنوع تدابیری مجلسه مان تصدیق ایتدیریلیدی . شاید مجلس ، امر تصدیقه تردد کوسترسه در حال اسافل ناسدن صرک و مسلح مرخصلر مجلسه کایر ، تهدیدیه باشلارلردی . (قومون) اودرجه نفوذ پیدا ایتشدی که خورشنه کیمیل ممبرونلرک در حال تبعیدینی (قوانینون) دن طلب ایتک کی طاشقیلفلرده بولتقدق چکنمه مشدی .

(قوانینون) اعضاسی اکثریتله ارباب عرفان اولدینی طاقه (قومون) و قلوبلر صنادیدی عمل ، دکامی وایشی کی افکار شخصیه سی ارایان و مشوقلری (دانتون) ، (قامیل دموله) ، (روبه سی تر) ودها بشقعلریک امر و نفوذی آلتنده حرکت ایدن برطاقم آداملردن عبارتدی . اک زیاده پارسده فعالیت کوسترن (قومون) در . بونک امرینه تابع ونهب و غارت داتما مهیا مسلح قرق سکن قومیه افرازی واردی .

(قومون) ک پارسده اجرا ایتدیکی امتسقات یک مدهشدر . مثلاً ایتدیکنی اختلال محکمه سنه سوق ایتک یعنی شهملندیکی اشخاصی اولدیرمک حق حائر اولق اوزرد پارسک امور انضباطیه سی قوندرمچی اصنافدن برنه حواله اولمشدی .

(قوانینون) ایتدالرده (قومون) ک بومظالنه قارشو مخالفت ایتشهده مقاومتیه موفق اولمامشدر . اک بیوک اختلاف ، (قوانینون) طرفندن ، (قومون) ک روحی مشابه سنده اولان (هرت) ک توقیفک تصویب کیفیتیه اواشدر . بوندیبرک اتخاذنده اصل ذی مدخل اولان

(زه برونده) لك مجلسدن طردینی وضع تهدیدكار ایله طلب ایدن (قومون) ك آرزوسنی
(قونوانسیون) ثابت یرینه کتیرمش یکریمی بدی اعضاسنی تسلیمه مجبور اولمشدر . مجلس
(زیرونده) لك سقوطی اوزرینه ، آرتق بستیون قوت وضوذ پیدا ایتش اولان (قومون) ك
تأثیرانی آلتنده قالمشدر . مجلس ، بتون فرانسهده شمهلی اشخاصی اعدام ایتك اوزره براردو ایله
براختلال محکمهسی هیتنك اعزامنی قبول وتصویب ایدمك قدر مسكنت کوسترمشدر .

(قونوانسیون) ، آنجق (روبهسی هر) ك سقوطی اوزرینه (قومون) ك ربه اسارندن
قورتیله بيلمش و (زاقوبن) لك قلوبنی قیتهرق متنفذ اعضاسنی اعدام ایتدیرمشدر . مشوقلر ،
مجلسك بوشدتلی اجراآته رغماً ، خاقی ، علینه چوبرمكدن خالی قالمامقده آیدیلر . مسلح برطاقم
هیتلر مجلسه کیدهرك جبراً (قومون) ك تکرار تأسیسنه ویکی بر مجلسك دهوت اولمسنه قراز
ویردیرمك مرقق اولدیلر . آنجق بومعترضلر مجلسدن چیقار چیقماز مقررات مذ کوره فسخ ایدلمشدر .
جیانندن طولایی محبوب قالان مجلس ، هسکر جلب ایدمك جوار اهاالیسنك ملاحیرینی طوبلاندیرمش ،
تقریباً اون بیک کھی توقیف ایتدیرمش ، غلیانه سبب اولانلردن یکریمی آلتی سرکرده بی قورشونه
دیزدیرمش حاصیلر ایله توحید مساعی ایدن آلتی مبعونی اولدورتمشدر .

(قونوانسیون) ، حد ذاتنده حاصه مقاومتدن محروم ایدی . (قومون) ویا قلوبلرک تحکمندن
آزاده اولنجه ، مجلس سلامت عمومی قومیته سنك نفوذ وتأثیری آلتنه کیدهرك بتونی مقرراتی
تصویب ایتمكدن خالی قالمازدی .

کربدی احمد ساقی

